

ративно-господарського управління та контролю про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. А відповідно до ст. 28 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» такою підставою є заяви осіб, права яких порушені діями, які визначені Законом як недобросовісна конкуренція [1, с. 69].

Одним з важливих елементів правового забезпечення протидії порушенням антимонопольно-конкурентного законодавства в господарській діяльності є система охоронних засобів правового впливу, що застосовуються за такі правопорушення.

За порушення антимонопольно-конкурентного законодавства можливе застосування заходів адміністративної, цивільно-правової відповідальності, а також двох специфічних санкцій у вигляді накладання Антимонопольним комітетом штрафів і примусового поділу монопольних утворень.

Основними принципами застосування відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції є законність, обґрунтованість, рівність усіх суб'єктів перед законом, невідворотність. Головне призначення відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції штрафне (покарання). Поряд з функцією покарання, відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконує роль механізму, що забезпечує поновлення порушених прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що діють на ринку [2].

Таким чином, можна сказати, що нормативна база щодо юридичної відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції є досить розвиненою, однак ми можемо говорити про проблематику практичного застосування даних норм у зв'язку із високим рівнем корупції та необізнаністю відповідних суб'єктів.

Список використаних джерел:

1. Корчак Н.М. Форми захисту прав і законних інтересів учасників економічної конкуренції за законодавством України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ipkp.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2008/statji_n3_8_2008/Korchak_69.pdf
2. Конкурентне право: навч. посібник / Т.Г. Удалов. – Х.: Видавництво «Школа», 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uristinfo.net/hozjajstvennoe-pravo/238-konkurentne-pravo-udalov-tg/6400-vidpovidalnist-za-vchinennja-porushennja-zakonodavstva-pro-zahist-ekonomichnoyi-konkurenciji.html>

Сіра І.В.

викладач,

Чернігівський національний технологічний університет

ОПТОВИЙ РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Датою створення Оптового ринку електроенергії (ОРЕ) можна вважати 15 листопада 1996 року, коли було підписано договір між членами Оптового ринку електроенергії України. Але остаточного законодавчого наповнення

діяльність Оптового ринку набула з прийняттям Верховною Радою України 22 червня 2000 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику». Було узаконено дію розподільчого рахунку державного підприємства (ДП) «Енергоринок», куди надходять кошти за споживання електроенергії.

Оптовий ринок електричної енергії в Україні базується на моделі «Електроенергетичного Пулу Англії та Уельсу» (електроенергія реалізується через єдиний обов'язковий ринок). ОРЕ – єдина впорядкована система взаємовідносин між суб'єктами господарської діяльності при здійсненні купівлі-продажу електричної енергії [1, с. 36].

Рушійним механізмом функціонування ОРЕ є ДП «Енергоринок». Утворення ДП «Енергоринок» у травні 2000 року дозволило впорядкувати системи ціноутворення, обліку, розподілу коштів за електроенергію тощо. Регулюючим органом Оптового ринку електричної енергії є Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) України. Мета діяльності НКРЕ – вдосконалення механізму правового регулювання взаємовідносин між учасниками ринків у сфері природних монополій [2, с. 29].

Правові, економічні та організаційні засади державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій у сфері електроенергетики визначаються Законом України від 16 жовтня 1997 року «Про електроенергетику», Законом України від 22 червня 2000 року «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику», Законом України від 24 жовтня 2013 року «Про засади функціонування ринку електричної енергії України». Значна частина учасників Оптового ринку електричної енергії є монополіями, функціонування Оптового ринку електроенергії здійснюється також з урахуванням положень Закону України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р., Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р., Закону України «Про природні монополії» від 20 квітня 2000 р.

Відповідно до Закону України «Про електроенергетику», Оптовий ринок електроенергії – це ринок, що створюється суб'єктами господарської діяльності для купівлі-продажу електричної енергії на підставі договору [3]. Купівля всієї електричної енергії, виробленої на електростанціях, потужність чи обсяг відпуску яких перевищують граничні показники (крім випадків, передбачених Законом України «Про електроенергетику»), та весь її оптовий продаж здійснюються на Оптовому ринку електричної енергії. Функціонування інших оптових ринків енергії в Україні забороняється.

Оптовий ринок електричної енергії України функціонує з додержанням таких вимог:

- всі суб'єкти господарської діяльності з виробництва, передачі, розподілу та постачання електричної енергії мають рівноправний доступ до оптового ринку електричної енергії України та послуг електричних мереж після отримання відповідної ліцензії на право здійснення цих видів діяльності;
- електрична енергія продається та купується за Правилами оптового ринку електричної енергії України;

- ціни на електричну енергію генеруючих компаній та оптові ціни визначаються за Правилами оптового ринку електричної енергії України;

- всі учасники оптового ринку електричної енергії укладають договори купівлі-продажу електричної енергії з суб'єктом господарської діяльності, який здійснює оптове постачання електричної енергії відповідно до договору, на підставі якого створюється оптовий ринок електричної енергії та ін.

Важливим у питанні регулювання відносин, які складаються на Оптовому ринку електроенергії є Договір між членами оптового ринку електричної енергії України, який було підписано 15 листопада 1996 року. У договорі врегульовано питання термінології, визначено органи Оптового ринку електричної енергії, порядок їх створення і діяльності, обов'язки членів ринку та ін. Договір містить невід'ємні додатки – Правила Оптового ринку електричної енергії, Інструкцію про порядок розрахунків, Інструкцію про порядок використання коштів Оптового ринку електричної енергії, Інструкцію про порядок нарахування та обліку витрат. Договір, на підставі якого діє оптовий ринок електричної енергії, має ознаки як господарського договору, так і нормативного акта.

Суб'єктами електроенергетики є суб'єкти господарської діяльності незалежно від їх відомчої належності та форм власності, що займаються виробництвом, передачею, розподілом, постачанням електричної енергії та теплової енергії при централізованому постачанні, а також суб'єкт господарської діяльності, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління. Учасниками Оптового ринку електричної енергії України є суб'єкти господарської діяльності, які продають та купують електричну енергію на оптовому ринку електричної енергії України на підставі договору.

На Оптовому ринку електричної енергії України суб'єкти господарської діяльності здійснюють господарсько-торговельну діяльність, спрямовану на купівлю-продаж електричної енергії.

Список використаних джерел:

1. Шараєвський Ф.Ю. Модель і процедури короткострокового прогнозування електроспоживання в оптовому ринку електричної енергії України / Ф.Ю. Шараєвський // Проблеми загальної енергетики. – 2007. – № 15 – С. 36-39.

2. Електроенергетика України: стратегія ефективності: Матеріали конференції 8 червня 2001 року, Київ / Відп. ред. І.Р. Юхновський. – К., 2001. – 88 с.

3. Про електроенергетику: Закон України від 16.10.1997 р. № 575/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/575/97-вр/page2>.